

Saarna Karjasillan kirkossa 16.11.2014, valvomisen sunnuntai (60-vuotiaiden syntymäpäiväjuhla)

Valvokaa! Tämän kirkkovuoden viimeistä edeltävän sunnuntain lisäksi vuoden kierrossa on muutama muukin pyhäpäivä, jonka otsikko on varustettu huutomerkillä ikään kuin sanoman terästämiseksi. Jouluyönä taivaan enkelit laulavat ilosanomaa: "Teille on syntynyt Vapahtaja!" Jouluaamuna sanoman vastaanottajia kehoitetaan liikkeelle: "Nyt Betlehemiin!" Pääsiäisenä kajahtaa riemuhuuto: "Kristus on ylösnoussut!" Kesäaikaan vietettävä viides sunnuntai helluntaista kehottaa: "Armahtakaa!" Tässä ne ovat, huutomerkillä varustetut pyhäpäivien otsikot.

Joulun ja pääsiäisen iloiset huudahdukset kertovat: Jumalan lupaukset ovat täyttyneet. Hän ei ole jäänyt taivaan saleihin. Hän ei ole unohtanut meitä. Neitseellisessä syntymässä ja ylösnousemuksessa haudasta Jumala vaikuttaa suoraan aineelliseen maailmaan, materiaan. Tuonpuoleinen Jumala toimii täällä, tämänpuoleisessa todellisuudessa. Ihmisen vastaus Jumalan tekoon, joka ylittää ymmärryksen, on ihmettely. Myös valvominen ja armahtaminen ovat ihmisen vastauksia Jumalan työhön. Vastaus ilmentää uskoa. Tilanteesta riippuen vastaus Jumalan tekoon voi olla katumus, mielenmuutos, kiitollisuus, ylistys, ilo, rauha, vapaus.

Uudessa testamentissa on koko joukko kuvauksia Jeesuksen ja hänen aikansa uskonnollisen johdon törmäyskurssista. Tällaisessa kohtaamisessa Nasaretin mies kirjoittaa hiekkiaan: "Se teistä, joka ei ole tehnyt syntiä, heittäköön ensimmäisen kiven". Moni ihminen on sanottanut kokemuksensa. Kyllä Jumala armahtaa. Ihmiset ovat armottomia.

Jokainen ymmärtää, että armahtaminen on Jumalan mielen mukainen vastaus kehotukseen armahtakaa! Mutta miten meidän tulisi vastata kehotukseen valvokaa! Tämä on vaikeampi kysymys. Kristikunnan historia tuntee lukuisia esimerkkejä kilvoittelijoista, jotka ovat yrittäneet kaikkensa, jotta olisivat valveilla, kun Vapahtaja saapuu. Keskittyessään valmiina olemiseen jotkut ovat kokonaan jättäneet arjen elämän velvoitteet ja vaatimukset. Taivasosaa varmistellessaan he ovat tyystin unohtaneet lähimmäisen ja hänen rakastamisensa. He ovat kuvitelleet, että valmiina olemisen ja valvominen vaatii arjesta irrottautumista ja täydellistä vetäytymistä hengelliseen elämään.

Toisessa Tessalonikalaiskirjeessä on suorasanaisten hurmoksellisen maailmanlopun odotuksen kritiikki: joka ei tahdo työtä tehdä, hänen ei pidä myöskään syödä. Tämä väärille tulkinnoille altis kritiikki tähdentää, että vaivannäkö kuuluu elämään. Arki kaikkine vaatimuksineen ja velvoitteineen on ihmisen osa. Tässä valossa valvominen on vastuun kantamista niistä asioista, jotka omalle kohdalle sattuvat. Voimme kiteyttää. Kehotus Valvokaa! suuntaa kahtaalle. Se herättelee ihmettelemään ja hämmästelemään Jumalan töitä. Se myös herättelee vastuuseen.

Joskus kuulee toivomuksen, että kristillinen usko pitäisi rajata pois julkisen elämän piiristä. Uskon ei toivota vaikuttavan laajalti yhteiskunnassa, koska arvellaan sen loukkaavan jonkun vakaumusta. Joku ehkä myös pelkää, että kristinuskoko sekoittaa bisnekset. Uusi testamentti ei tällaista rajausta tunnusta. Kirjeessään Korintin seurakunnalle apostoli Paavali puhuu kristillisestä hyveestä, kohtuudesta. Kohtuullisuuden tavoittelu koskee kaikkea yhteisöllistä elämää. Antaessaan ohjeita Jerusalemin köyhien avustamisasiassa hän kirjoittaa: "Tarkoitus ei ole, että muiden tilanteen helpottuessa te joutuisitte tiukalle. Kysymys on vastavuoroisesta jakamisesta. Nyt teillä on yllin kyllin ja voitte lievittää heidän puutettaan, sitten voivat taas he yltäkülläisyydestään lievittää teidän puutettanne, ja näin toteutuu oikeus ja kohtuus" (2 Kor 8:13-15). Kun kohtuullisuuden tavoite unohtuu, jää ihmisen hyvä toteutumatta. Esimerkin voi ottaa myös tämän päivän talouselämästä.

Rakas isänmaamme Suomi on markkinatalousmaa. Markkinataloudelle on kaunis määritelmä. Se on vaurauden jakamisen väline eli keino. Meille on opetettu koulussa, että markkinataloudessa määrää kysynnän ja tarjonnan laki.

Nyt kuitenkin vaikuttaa siltä, että kansainvälinen talous on irtautunut ihmisten todellisista tarpeista. Kadunmiehen näkökulmasta näyttää siltä, että rahamaailma on keinotodellisuus, jota säädellään rahahanoja vuoroin avaamalla, vuoroin sulkemalla. Olemme etääntyneet ihanteesta, jossa markkinatalous on vaurauden jakamisen väline. Maailmantaloutta näyttää ohjaavan vaurauden keskittäminen.

Miten tähän on tultu? En ole havainnut uutisointia, jossa olisi mainittu, että syynä on mammonan palvonta. Mammonismi, rahanahneus on taudin nimi. Kun ihmisen todelliset tarpeet unohtuvat, vaurauden jakamisen välineeksi tarkoitettusta rahasta, pääomasta, kapitaalista, tulee itse päämäärä eli tavoite. Siitä tulee palvelonnan kohde. Maailmanlaajuinen ahneus on johtanut tilanteeseen, jossa kärsijöitä ovat ihmiset, joilla jo lähtökohtaisesti on jokapäiväisen leivän puute. Kärsijä on myös meitä ympäröivä kaunis luonto. Koko luomakunta huokaa ja vaikeroi, kirjoittaa Paavali Roomalaiskirjeessä.

Valvokaa! on ajankohtainen kehoitus sekä globaalisti että itse kullekin tutussa oman elämän lähipiirissä.

Valvominen on toisen ihmisen edunvalvontaa. Se on myös luottamista siihen, että Kristus, esirukoilijamme, on syntisen edunvalvoja. Valvominen on uskallusta elää ja kuolla yhdessä Kristuksen kanssa. Valvominen on levollista turvautumista ihmisiä rakastavaan hyvään Jumalaan ja hänen pelastustyöhönsä luottamista.

Kristinusko puolustaa ihmisen mahdollisuutta lepoon vaivannäön keskellä. Kaksikymmentäneljä tuntia vuorokaudessa seitsemänä päivänä viikossa. 24/7 –kulttuurin levittäytyminen kaikille inhimillisen elämän alueille on sairas ilmiö. Kun työn ja levon tasapaino häiriintyy, seuraa pahoinvointi. Kehotus Valvokaa! ei siis tarkoita pidättäytymistä levosta.

Saarnaajan kirjassa on sanotettu kirjoittajan omakohtainen kokemus. "Jumalan lahja on sekin, että ihminen saa vaivannäkönsä keskellä syödä ja juoda ja nauttia elämän antimista." Tasavuosien täyttyminen on tällainen juhlahetki. Saa syödä ja juoda ja nauttia elämän antimista.

Kun täyttää kuusikymmentä vuotta, astuu oman elämän näköalapaikalle. Te arvoisat tänä vuonna 60 vuotta täyttäneet ja täyttävät seurakuntalaiset olette näköalapaikalla. Teillä on perspektiiviä taaksepäin. Teillä on kokemuksen kautta tullutta ymmärrystä elämän rajallisuudesta. Katse eteenpäin on nöyrä. Kuitenkin saat katsoa eteenpäin rohkeasti. Sama Jeesus, joka kerran kapaloitiin Betlehemissä, kulkee rinnallasi tänään ja huomenna. Hän on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti. Millainen on sinun polkusi? Elämän pohdiskelu nostaa pintaan asioita, joita ehkä tekee mieli muuttaa. On asioita joihin voit vaikuttaa. On myös paljon sellaista, jota et voi muuksi muuttaa. Jos kuusikymppisen mieli täyttyy kiitollisuuden sijasta katkeruudella, niin tämä lienee asia, jota voisi yrittää jotenkin korjata. Kiitollisuutta voi opetella. Kiitollisuus on elämänasenne. Kiitollisen mielen perusoivallus lienee siinä, että toisen hyvä ei ole pois minulta. Jumalan hyvä on tarkoitettu jaettavaksi.

Tämä Karjasillan kirkko on joillekin teistä tuttu erityisesti elämänkaaren käännekohdista kuten ripille pääsystä. Vuosikymmenten ajan valkoiseksi maalatulle betoniseinälle ripustettu Essi Rennvallin veistos on julistanut taiteen kielellä Kristuksen toista tulemistä. Katse on päämäärätietoinen, tyyni ja lempeä, kädet avoimeksi ojennettuina, kuin ystävää syliin kutsuen.

Kristus laskeutuu alas seurakunnan keskelle.

Paluu on viipynyt ja kuitenkin Vapahtaja kohdataan tänään.

Saamme kuulla alttarilta Vapahtajan sanat: "Tulkaa minun luokseni, kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon." Nämä Ystävän sanat ovat niin lempeät, että niiden kuuleminen ravitsee, vaikka ne ovat vasta ateriakutsu. Kutsussa kuuluu toisen maailman ääni. Kirkon perinteessä ehtoollista kutsutaan kiitosateriaksi. Kiitosaterialla saat iloita ja levähtää Ystävän seurassa. Saat jakaa kuormasi hänen kanssaan. Jumala lahjoittaa Sinulle rauhan, joka on toisesta maailmasta.